

# DERS TANITIM ve UYGULAMA BİLGİLERİ

| Dersin Adı                          | Kodu   | Yarıyıl                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | T+U+L<br>(saat/hafta) | Türü (Z / S) | Yerel Kredi | AKTS |
|-------------------------------------|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|--------------|-------------|------|
| Türkiye Sineması Araştırmaları      | FD 504 | Bahar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 03+00+00              | Seçmeli      | 3           | 7.5  |
| Akademik Birim:                     |        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                       |              |             |      |
| Öğrenim Türü:                       |        | Örgün Eğitim                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                       |              |             |      |
| Ön Koşullar                         |        | Yok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                       |              |             |      |
| Öğrenim Dili:                       |        | Türkçe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                       |              |             |      |
| Dersin Düzeyi:                      |        | Yüksek Lisans                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                       |              |             |      |
| Dersin Koordinatörü:                |        | Özlem Hemiş                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                       |              |             |      |
| Dersin Amacı:                       |        | Türkiye Sineması Araştırmaları Türkiye’de sinemanın üretim biçimlerini, tarihsel ve toplumsal bağlamla kurduğu ilişkiyi, kültürel uzantılarını, diğer sanatlarla olan ilişkilerini ve ürettiği seyir deneyimlerini araştırmayı amaçlayan bir seminerdir. Geçmişten bugüne uygulanan başlıca tarihsel ve kuramsal çerçeveleri eleştirel bir şekilde ele almak, Türkiye sinemasının anlam üretme biçimlerini kolektif bir biçimde incelemek ve çeşitlendirmek, seminerin temel amacıdır.                           |                       |              |             |      |
| Dersin İçeriği:                     |        | Sonbahar Dönemi’nde açılan Türkiye Sineması Tarihi dersinin devamı niteliğindedir. Söz konusu derse benzer şekilde, Türkiye’de film üretimine ve gösterimine odaklanan bir tarih yazımı (historiography) incelemesi olan Türkiye Sineması Araştırmaları’nda, kurmaca uzun metraj film, kısa film, animasyon ve belgesel sinema örneklerine yer verilecektir. Böylece kuramsal olarak çerçevelenen bir tarihin (theoretically informed history), yazılı malzeme dışındaki biçimleri de inceleme konusu olacaktır. |                       |              |             |      |
| Dersin Öğrenme Çıktıları (ÖÇ):      |        | <ul style="list-style-type: none"><li>1- Türkiye Sinemasındaki tarih yazımı pratiklerine dair bir kavrayış gösterir.</li><li>2- Final projesi için öğrenciler, derste yapılan tartışmalar ve Türk film araştırmalarında bugüne dek gerçekleştirilen çalışmalar doğrultusunda kendi analizlerini gerçekleştirir</li><li>3- Türkiye Sineması çalışmalarını değerlendirirken, daha geniş sanatsal ve sinemasal bağlamları tanımlayıp tartışabilir.</li></ul>                                                        |                       |              |             |      |
| Dersin Öğrenme Yöntem ve Teknikleri |        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                       |              |             |      |

## HAFTALIK PROGRAM

| Hafta | Konular                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Ön Hazırlık |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| 1     | Tarih yazımı: Akademik makale, film eleştirisi, sözlü tarih, video-art, deneme film, kolaj film. Biz kimiz? Melodram ve Ulusal Kimlik İnşası Screening: Ziyaret (Dilek Aydın, 2012), Ah Güzel İstanbul (Atıf Yılmaz, 1966)                                                                        |             |
| 2     | Sınıf, Erkeklik ve Aile: Gerçekçi Sinema Screening: Umut (Yılmaz Güney, 1970) Filmler: Seyyit Han (Yılmaz Güney, 1968), Umutsuzlar (Yılmaz Güney, 1971), Gelin (Lütfi Akad, 1973)                                                                                                                 |             |
| 3     | Sınıf, Erkeklik ve Aile: Gerçekçi sinema vs. Janr Filmleri Screening: Otobüs (Tunç Okan, 1976) Filmler: Linç (Bilge Olgaç, 1970), Baba (Yılmaz Güney, 1971), Zavallılar (Atıf Yılmaz, 1974), Şeytan (Metin Erksan, 1974), Gülen Gözler (Ertem Eğilmez, 1977), Neşeli Günler (Ertem Eğilmez, 1978) |             |
| 4     | Popüler Sinema/Popülist Sinema Screening: Kapıcılar Kralı (Zeki Ökten, 1976), Maden (Yavuz Özkan, 1978)                                                                                                                                                                                           |             |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |  |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|    | Filmler: Bir Gün Mutlaka (Bilge Olgaç, 1975), Cemil (Melih Gülgen, 1975), Derdim Dünyadan Büyük (Şerif Gören, 1978), Yusuf ile Kenan (Ömer Kavur, 1979), Yollara Düştük (Deniz Yeşil, 2015)                                                                                                                                                                                                                       |  |
| 5  | 1980'lerde Sinema ve Kültürel Arkaplan: 'Mazlumlar' Screening: Kırık Bir Aşk Hikayesi (Ömer Kavur, 1981), Şöhretin Sonu (Orhan Aksoy, 1981) Filmler: Yol (Şerif Gören, 1981), Anayurt Oteli (Ömer Kavur, 1987), Beyoğlu'nun Arka Yakası (Şerif Gören, 1987), Ses (Zeki Ökten, 1986)                                                                                                                               |  |
| 6  | 1980'lerde Sinema ve Kültürel Arkaplan: Kadının Adı Screening: Aaahhh Belinda (Atıf Yılmaz, 1986)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |
| 7  | Yeni Türkiye Sineması: İstanbul ve Ötesi Screening: Tabutta Rövaşata (Derviş Zaim, 1996) Filmler: Masumiyet (Zeki Demirkubuz, 1997), Duvara Karşı (Fatih Akın, 2004), Neredesin Firuze (Ezel Akay, 2004), Küçük Kıyamet (Taylan Kardeşler, 2006), Uzak İhtimal (Mahmut Fazıl Coşkun, 2009), Çoğunluk (Seren Yüce, 2010), Saç (Tayfun Pirselimioğlu, 2011)                                                         |  |
| 8  | Meczipplar' ve 'Aydınlar' Screening: Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak (Ahmet Uluçay, 2004) Filmler: Hakkari'de Bir Mevsim (Erden Kıral, 1983), Beş Vakit (Reha Erdem, 2006), Yusuf Üçlemesi: Bal, Süt, Yumurta (Semih Kaplanoğlu, 2007, 2008), Vavien (Durul-Yağmur Taylan, 2009), Bir Zamanlar Anadolu'da (Nuri Bilge Ceylan, 2011), Tepenin Ardı (Emin Alper, 2012), Yeraltı (Zeki Demirkubuz, 2012), Kış Uykus |  |
| 9  | İçeriğin Biçimi: Hafıza, Hatıra ve Kayıp Bahoz (Kazım Öz, 2008) Filmler: Güneşe Yolculuk (Yeşim Ustaoğlu, 1998), Babam ve Oğlum (Çağan Irmak, 2005), Sonbahar (Özcan Alper, 2008), İki Dil Bir Bavul (Özgür Doğan ve Orhan Eskiköy, 2009), Press (Sedat Yılmaz, 2010), Ana Dilim Nerede (Veli Kahraman, 2012), Saroyan Ülkesi (Lusin Dink, 2013), Annemin Şarkısı (Erol Mintaş, 2014), Kaygı (Ceylan Özgün Özçe   |  |
| 10 | Konuk                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |
| 11 | Biçimin İçeriği: Direniş ve Belgesel Screening: Ekümenopolis (İmre Azem, 2011), Benim Çocuğum (Can Candan, 2013) Filmler: Köprüdekiler (Aslı Özge, 2009), Dersim 38 (Çayan Demirel, 2012), Yeryüzü Aşkın Yüzü Oluncaya Dek (Reyan Tuvı, 2013), TransX İstanbul (Maria Binder, 2014), Tek Başına Dans (Biene Pilavcı, 2014), Diren Ayol (Rüzgar Buşki, 2016), Hasret (Ben Hopkins, 2015)                           |  |
| 12 | Kimlik, Temsiliyet ve Gerçek: Cinsiyet Belası Screening: Veşarti/Gizli (Ali Kemal Çınar, 2015), İşe Yarar Bir Şey (Pelin Esmer, 2017) Filmler: Hayat Var (Reha Erdem, 2008), Zefir (Belma Baş, 2011),                                                                                                                                                                                                             |  |
| 13 | Kimlik, Temsiliyet ve Gerçek: Cinsiyet Belası-2Gözetleme Kulesi (Pelin Esmer, 2012), Şimdiki Zaman (Belmin Söylemez, 2012), Bizim Büyük Çaresizliğimiz (Seyfi Teoman, 2012), Hayatboyu (Aslı Özge, 2013), Sen Aydınlatırsın Geceyi (Onur Ünlü, 2013), Sarmaşık (Tolga Karaçelik, 2015), Mustang (Deniz Gamze Ergüven,                                                                                             |  |

|    |                                                                  |  |
|----|------------------------------------------------------------------|--|
|    | 2015), Toz Bezi (Ahu Öztürk, 2015), Anayurdu (Senem Tüzen, 2016) |  |
| 14 | FİNAL ÖDEVİ PROPOSAL SUNUM FİNAL ÖDEV TESLİM                     |  |

Kadir Has Üniversitesi'nde bir dönem 14 haftadır, 15. ve 16. hafta sınav haftalarıdır.

## ZORUNLU ve ÖNERİLEN OKUMALAR

- Abisel, Nilgün vd. Çok Tuhaf Çok Tanıdık: Vesikalı Yarım Üzerine. İstanbul: Metis. 2005.
- Öztürk, Ruken. Kader: Zeki Demirkubuz. Ankara: Dost Yayınevi. 2006.
  - Arslan, Müjde. der. Kürt Sineması: Yurtsuzluk, Sınır ve Ölüm. İstanbul: Agora Kitaplığı. 2009. (Hamid Dabashi ve Devrim Kılıç'ın giriş makaleleri, Ayça Çiftçi makalesi)
  - Arslan, Savaş. Cinema in Turkey. A New Critical History. Oxford University Press. 2010.
  - Arslan, Umut Tümay. Bu Kabuslar Neden Cemil? Yeşilçam'da Erkeklik ve Mazlumluk. İstanbul: Metis. 2005.
  - Arslan, Umut Tümay. Mazi Kabrinin Hortlakları. İstanbul, Metis. 2010.
  - Arslan, Umut Tümay. Bir Kapıdan Gireceksin. İstanbul, Metis. 2012.
  - Balcı, Dilara. Yeşilçam'da Öteki Olmak Başlangıcından 1980'lere Türkiye Sinemasında Gayrimüslim Temsilleri, Kolektif Kitap, 2013.
  - Bayraktar, Deniz. Türk Film Araştırmalarında Yeni Yönelimler, Bağlam Yayınları. 2001-2015.
  - Bora, Tanıl. der. Taşraya Bakmak. İstanbul: İletişim, 2005. (Ömer Laçiner ve Tanıl Bora makaleleri, Hasan Ali Toptaş ve Şükrü Argın makaleleri)
  - Dadak, Zeynep; Göl, Berke. 70'lerin Türk Sineması, AKSAV Yayınları, 2010.
  - Duruel-Erkılıç Senem, Türk Sinemasında Tarih ve Bellek, De ki Yayınları, 2014.
  - Güneş, Aslı; Süalp, Z. Tül Akbal. Der. Taşrada Var Bir Zaman, İstanbul: Çitlenbik Yayınları. 2011.
  - Gürbilek, Nurdan. Kötü Çocuk Türk. İstanbul: Metis. 2009.
  - Gürbilek, Nurdan. Vitrinde Yaşamak: 1980'lerin Kültürel İklimi. İstanbul: Metis. 2009.
  - Maktav, Hilmi. Türkiye Sinemasında Tarih ve Siyaset, Agora Kitaplığı, 2013.
  - Pekerman, Serazer. Film Dilinde Mahrem. İstanbul: Metis. 2012
  - Yücel, Fırat. der. Reha Erdem Sineması: Aşk ve İsyan. İstanbul: Çitlenbik Yayınevi. 2009.
  - Scognamiglio, Giovanni. Türk Sinema Tarihi, İstanbul: Kabalcı Yayınları. 2003.
  - Sönmez, Sevcin. Filmlerle Hatırlamak: Toplumsal Travmaların Sinemada Temsil Edilişi, İstanbul: Metis, 2015.
  - Stokes, Martin. Aşk Cumhuriyeti - Türk Popüler Müziğinde Kültürel Mahrem, Koç Üniversitesi Yayınları, 2012.
  - Suner, Asuman. Hayalet Ev: Yeni Türk Sinemasında Aidiyet, Kimlik ve Bellek. İstanbul: Metis, 2006.
  - Şasa, Ayşe. Yeşilçam Günlüğü, İstanbul: Dergah Yayınları. 1993.
  - Altyazı'nın Gayri Resmi ve Resimli Türkiye Sinema Sözlüğü, 150. Özel Sayı, 2015.

### Makaleler:

- Çetin Erus, Zeynep. 'Film Endüstrisi ve Dağıtım: 1990 sonrasında Türk Sinemasında Dağıtım Sektörü', Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi, 2007, 4: 4.
- Çiftçi, Ayça. 'Kürt Meselesini Filmlerle Konuşmak', Altyazı Aylık Sinema Dergisi, Kasım 2012, 122.
- Gürata, Ahmet. '2000'li Yıllarda Sinemaya Bir Bakış', Sinecine, 2010, 1:1
- Ertür, Başak ve Lebow, Alisa. 'Şöhretin Sonu: Bülent Ersoy'un Kanunla İmtihani', Cinsellik Muamması Türkiye'de Queer Kültür ve Muhalefet. İstanbul: Metis. 2012
- Erdoğan, Nezi. 'Ulusal Kimlik, Kolonyal Söylem ve Yeşilçam Melodramı', Toplum ve Bilim, 1995, 67.
- Özgüven, Fatih. 'Türk Sineması ve Biz: Çamlıcadaki Eniştemiz' Türk Film Araştırmalarında Yeni Yönelimler 1, Bağlam Yayıncılık, 2000.
- Sarıkartal, Çetin. 'Kasılan Beden, Kısılan Ses: Melodram, Star Sistemi ve Hülya Koçyiğit'in Ataerkil Sisteme Haddini Aşan Cevabı', Toplum ve Bilim, 2002, 94.

## DİĞER KAYNAKLAR

|  |
|--|
|  |
|--|

## DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

| Yarıyıl İçi Çalışmaları                   | Sayı | Katkı Payı (%) |
|-------------------------------------------|------|----------------|
| Katılım                                   | 14   | 20             |
| Ara Sınavlar/Sözlü Sınavlar/Kısa Sınavlar | 1    | 40             |

|               |           |            |
|---------------|-----------|------------|
| Final Sınavı  | 1         | 40         |
| <b>Total:</b> | <b>16</b> | <b>100</b> |

## İŞ YÜKÜ HESAPLAMASI

| Etkinlikler                               | Sayısı | Süresi (saat) | Toplam İş Yüğü (saat) |
|-------------------------------------------|--------|---------------|-----------------------|
| Ders Saati                                | 14     | 3             | 42                    |
| Ödev                                      | 2      | 27.5          | 55                    |
| Diğer Uygulamalara Hazırlık               | 14     | 3             | 42                    |
| Dersle İlgili Sınıf Dışı Etkinlikler      | 14     | 3             | 42                    |
| Ara Sınavlar/Sözlü Sınavlar/Kısa Sınavlar | 1      | 3             | 3                     |
| Final Sınavı                              | 1      | 3.5           | 3.5                   |
| <b>Toplam İş Yüğü (saat):</b>             |        |               | <b>187.5</b>          |

1 AKTS = 25 saatlik iş yükü

## PROGRAM YETERLİLİKLERİ (PY) ve ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ) İLİŞKİSİ

| #   | PY1 | PY2 | PY3 | PY4 | PY5 | PY6 | PY7 | PY8 | PY9 |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| OC1 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |
| OC2 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |
| OC3 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |

**Katkı Düzeyi:** 1 Düşük, 2 Orta, 3 Yüksek